

Në bazë të nenit 55 paragrafi 1 nga Ligji për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë “ nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 dhe 51/11),), si dhe në bazë të nenit 50 alinea 6 nga Ligji për arsim fillor („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut “ nr.161/2019) ministri për arsim dhe shkencë e solli programin e shkurtuar për lëndën mësimore *Shoqëri* për klasën e katërt të arsimit fillor nëntëvjeçar për vitin shkollor 2020/2021.

PROGRAM I SHKURTUAR MËSIMOR

SHOQËRI

KLASA IV

Gusht 2020

ARSIMI FILLOR NËNTËVJEÇAR

MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
BYROJA PËR ZHVILLIMIN E ARSIMIT

1. Hyrje

Programi i shkurtuar mësimor për vitin shkollor 2020/2021 nga nga lënda *Shoqëri* për klasën e katërt të arsimit fillor nëntëvjeçar bazohet në qëllimet/rrezultatet e pritura me programin mësimor për lëndën mësimore i cili në formë të rregullt realizohet në përputhshmëri me planin mësimor.

Me programin e shkurtuar vërtetohen temat dhe njësitet mësimore që do të duhet të realizohen për 159 ditë pune mësimore, gjatë së cilës duhet ruajtur fondi i paraparë javor i paraparë në programin e rregullt, konkretisht për lëndën mësimore me 2 orë mësimore në javë janë paraparë 64 orë me program të shkurtuar.

Mësimdhënësi gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga programi i shkurtuar bazohet nga qëllimet/ rrezultatet e pritura, nocionet, metodat dhe aktivitetet të parapara në programin e rregullt mësimor.

2. Pasqyrë e temave dhe përmbajtjeve mësimore

TEMA: FAMILJA, AMVISËRIA DHE SHOQËRIA (24 ORË)

Përmbajtje mësimore:

1. Njohje me tekstin mësimor, punë në tim - përpunim
2. Jeta familjare- përpunim
3. Jeta familjare - ushtrime
4. Llojet e familjeve – familja e ngushtë dhe e gjërë
5. Druri familjar
6. Shiriti kohor
7. Familjet gjatë historisë dhe sot - përpunim
8. Familjet gjatë historisë dhe sot - përforsim
9. Rolet e prindërve, tutorëve dhe fëmijëve
10. Të drejtat dhe përgjegjësitë e fëmijëve
11. Punë projektuese mësimore
12. Jeta martesore dhe rolet në martesë - përpunim
13. Jeta martesore dhe rolet në martesë - përforsim
14. Nëse dëshiron të dish më tepër – përforsim dhe vlerësim të njohurive
15. Jeta në amvisëri - përpunim
16. Jeta në amvisëri - ushtrime
17. Planifikimi i buxhetit familjar - përpunim
18. Amvisëria dhe shoqëria - pronësia
19. Amvisëria dhe shoqëria - privatësia
20. Amvisëria dhe shoqëria – Mënyra e informimit
21. Amvisëria dhe shoqëria – Gazetat ditore- përpunim
22. Amvisëria dhe shoqëria – Gazetat ditore - hulumtim
23. Amvisëria dhe shoqëria – Radio, televizioni, interneti
24. Amvisëria dhe shoqëria - Mediumet

TEMA: VENDBANIMET DHE LAGJET (20 ORË)

Përmbajtje mësimore:

1. Llojet e vendbanimeve dhe mirëmbajtja e tyre
2. Llojet e vendbanimeve dhe mirëmbajtja e tyre - hulumtim
3. Shtëpia ime – ilustrim i venbanimit
4. Fqinjësia dhe marrëdhëniet fqinjësore
5. Bon toni, sjellja e mire me fqinjët
6. Venbanimet dhe institucionet në to - përpunim
7. Venbanimet dhe institucionet në to - ushtrime
8. Bashkësia lokale - përpunim
9. Diskutim pas vizitës së bashkësisë lokale
10. Faktorët natyrorë dhe jeta në lagje - përpunim
11. Faktorët natyrorë dhe jeta në lagje - ushtrime
12. Përcaktimi i anëve të botës në vendet e banuara (mësim fillestar hartografik).
13. Relievi – ultësiat, lartësitë(rrafshinat, fushëgropat, kodrat, malet)
14. Relievi në hartën gjeografike
15. Plani i qytetit
16. Orientim dhe lexim në hartën gjeografike
17. Shenja kartografike
18. Problemet në lagjen time
19. Paraqitje të problemeve të mundshme në lagje. Ndotje, zhurmë, problem trafiku...
20. Përforcim dhe kontrollim të njohurive

TEMA: KOMUNA (20 ORË)

Përmbajtje mësimore:

1. Problemet në bashkësinë lokale – EKO, Ndikimi i njeriut në mjedis - rregullimi
2. Komuna
3. Bashkësia lokale dhe vetëqeverisja lokale - përpunim
4. Bashkësia lokale dhe vetëqeverisja lokale - hulumtim
5. Komunat në RMV - ushtrime
6. Qytetari - përpunim
7. Organet e komunës - përpunim
8. Qytetari, Organet e komunës - përforsim
9. Jeta ekonomike në komunë - përpunim
10. Jeta ekonomike në komunë - ushtrime
11. Firmat, sipërmarrjet - përpunim
12. Firmat, sipërmarrjet - simulim i një biznes kontrate
13. Puna, punësimi, denarët, tregtia - përpunim
14. Veprimtaritë komunale - përpunim
15. Jeta ekonomike në komunë - përforsim
16. Jeta kulturore në komunë
17. Simbolet e bashkësisë lokale
18. Jeta demokratike në komunë, Demokracija - përpunim
19. Pyetje publike dhe probleme në komunë - përpunim
20. Papunësia, varësitë dhe dhuna - projekt

3. Rekomandime didaktike

Pikënisje bazë për realizimin e programit të shkurtuar mësimor për lëndën *Shoqëri* është programi i rregullt mësimor (qëllimet konkrete, nocionet, aktivitetet dhe metodat e propozuara)

Realizimi efikas i përmbajtjeve mësimore në këtë program mësimor, në veçanti formimi i nocioneve nga ana e nxënësve, mvaret shumë nga zbatimi i çasjes së integruar. Kjo nënkupton që gjatë planifikimit të temës ditore/ orët e shoqërisë maksimalisht shfrytëzohen mundësitë për integrim me lëndët tjera mësimore: gjuhë amtare, matematikë, arsim figurativ, arsim muzikor, dhe arsim fizik dhe shëndetësor.

Gjithashtu mund të shfrytëzohen edhe punëtori nga programi mësimor për shkathtësi jetësore.

Duke u nisur nga qëllimet e mësimin, çdo herë kur është e mundur në procesin e të mësuarit duhet tju mundësohet nxënësve përzgjedhje të aktiviteteve përmbajtjeve të ndryshme në përputhje me interesat e tyre subjektive.

Metodat më efikase për të mësuar në lëndën arsimit figurativ janë ato metoda të cilat nxënësin e vënë në pozitë aktive në procesin e të përvetësuarit të njohurive dhe shkathtësive.

Nevojitet që mësimdhënësi të krijojë situata për mësim dhe aktivitete të nduaruarshme të cilat mundësojnë mënyra të ndryshme të të mësuarit, përdorim të mjeteve të ndryshme, materialeve dhe burimeve të tjera për mësim.

Për shkak të natyrës së programit mësimor i cili do të realizohet për 64 orë, është e rëndësishme që gjatë procesit të mësimin të përcillen dhe të vlerësohen të arriturat e nxënësve, të mblidhen tregues, fakte, për aktivitetet e tyre, motivohen për të mësuar, bashkëpunojnë me të tjerët dhe shumë me rëndësi marrja e informatës kthyesë për të gjitha këto gjatë procesit të të mësuarit. Kjo komponentë duhet të jetë pjesë përbërëse e planifikimit të mësimin dhe të mësuarit për mësimdhënësin dhe të jetë e bazuar në njohuritë dhe përvojën e mëparshme të të arriturave të nxënësve.

4. Normativi për kuadrin mësimor

Programin e shkurtuar mësimor e realizon mësimdhënësi në bazë të normativit për kuadër mësimor i paraparë në programin e rregullt mësimor.

Programin e shkurtuar mësimor për lëndën mësimore *Shoqëri* për klasën e katërt në arsimin fillor nëntëvjeçar për vitin shkollor 2020/2021 e miratoi

Ministër i Arsimit dhe Shkencës

Mila Carovska

